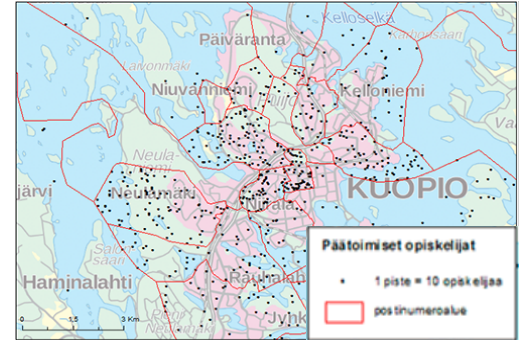

Pistesymbolikartat

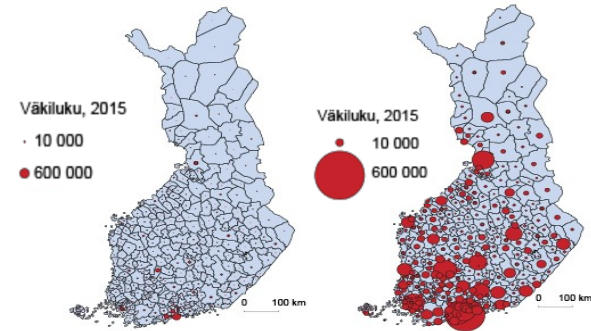
Pistesymbolikartassa voidaan esittää ilmiön sijaintia, tiheyttä ja määrää. Siinä voidaan osoittaa tarkkoja sijainteja tai ilmiön esiintymistä alueellisella tarkkuudella. Pisteet voivat olla samankokoisia tai erikokoisia, jolloin pisteen koko kuvaa esitettävän asian määrää. Pistesymbolikartassa voidaan esittää useampaa ilmiötä kerralla erivärisillä ja -muotoisilla pisteillä. Visualisoinnin kannalta symbolit voidaan välillä esittää pelkillä ääriivoilla (Tilastokeskus, 2021). Karttaa luodessa on tärkeää pohtia sen luettavuutta.

Pistetiheyskartta

- Pistetiheyskartassa pisteet ovat samankokoisia ja pisteiden tiheys kertoo alueellisen jakauman (kuva 1).
- On tärkeää valita pisteelle sopiva koko ja pisteen edustamien kohteiden määrä, sillä ne voivat antaa myös väärän kuvan ilmiöstä.
- Pisteitä ei saa olla liikaa, jolloin ne peittävät toisiaan, eikä liian vähän, jolloin lukija saattaa luulla ettei joillain alueilla esiinny kyseistä ilmiötä (Tilastokeskus, 2021).

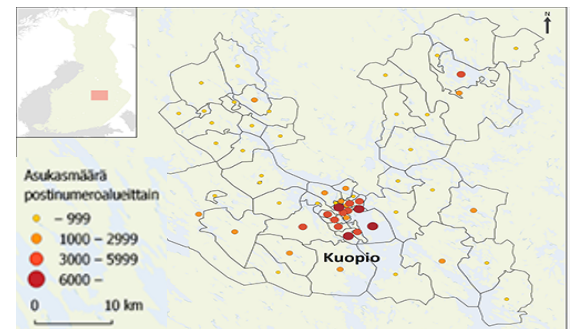
Kuva 1. Pistetiheyskartta (Tilastokeskus, 2021).

Kuva 2. Suhteellinen pistesymbolikartta. Oikeanpuoleisessa kartassa alueelliset erot erottuvat paremmin (Tilastokeskus, 2021).

Suhteellinen pistesymbolikartta

- Suhteellisessa pistesymbolikartassa pisteiden koolla kuvataan esitettävän ilmiön määrää (yleensä absoluuttista) (kuva 2).
- Luokitellussa suhteellisessa pistesymbolikartassa aineisto on luokiteltu useampaan luokkaan, jolloin arvot jakautuvat luokkiin eikä yksittäisiä lukuarvoja esitetä kartalla. Luokat voivat olla erikokoisia ja -värisiä (kuva 3).
- Pistesymboleja voi olla erilaisia: abstrakteja kuten ympyrä tai neliö, tai konkreettisia kuten ihmishahmo tai talo. Abstraktit symbolit ovat yleensä selkeämpiä.
- Pisteiden kokoerojen aliarviointiharhaa voidaan estää sillä, että lukuarvojen kasvaessa pisteiden kokoa kasvatetaan suhteessa enemmän (Tilastokeskus, 2021).

Kuva 3. Luokiteltu suhteellinen pistesymbolikartta (Tilastokeskus, 2021).

Hyvää

- Pistesymbolikartassa pystyy esittämään absoluuttisia arvoja
- Pystyy esittämään tarkkoja sijainteja
- Keskittymät on helppo havainnollistaa
- Tasaisesti jakautunut aineisto on helppo visualisoida

Huonoa

- Vaarana on, että pisteen koko vähättelee tai liioittelee ilmiötä
- Ilmiön esittäminen pisteen koon vaihtelulla on hankalaa, jos minimi- ja maksimiarvot eroavat paljon
- Pistetiheyskartassa pisteiden määrää voi olla hankala hahmottaa
- Aliarviointiharhan vuoksi pisteiden kokoerot usein aliarvioidaan

Lähteet:

Tilastokeskus. (2021). Tilastokoulu: Tilastoteemakartat: Pistesymbolikartat. <<https://tilastokoulu.stat.fi>> (viitattu 20.4.21).